

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kárpáti Margit ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű és III. rendű felpereseknek a dr. Barazutti László ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságnál 10.M.805/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.20.805/2009/5. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen a felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán 2011. június 15. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.20.805/2009/5. számú közbenső ítéletének azon rendelkezését, amellyel a Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 10.M.805/2008/11. számú közbenső ítéletének az alperest terhelő kárfelelősséget 30%-ot meghaladóan megváltoztatta, hatályon kívül helyezi, és a munkaügyi bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek tizenöt napon belül - személyenként - 10.000 /tízezer/ forint és 2.500 /kettőezeröttszáz/ forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget. I n d o k o l á s :

A felperesek keresetükben az alperes teljes kártérítési felelősségének megállapítását kérték, a felperesi jogelőd 2007. október 20-án bekövetkezett halálával összefüggésben az Mt. 174. § (1) bekezdés alapján. Keresetük indokolásában arra hivatkoztak, hogy a jogelőd halála munkavégzés közben, nem természetes módon történt. Az o. vizsgálati anyagból kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a kamion fűtése hibás volt, az nem fűtötte be az utasfülkét, amely miatt a jogelőd SZ.J. kénytelen volt a saját gázfőzőjét használni melegítés céljából, amely oka volt a halálos szénmonoxid mérgezésnek. SZ.J. a külföldi útja előtt jelezte a munkáltatójának a fűtés hibáját. Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását arra hivatkozással kérte, hogy a néhai SZ.J. halálát kizárólag a munkavállaló elháríthatatlan magatartása okozta, mivel zárt térben nyílt lánggal működő gázfőzővel próbált fűteni, ami életveszélyes. A Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 10.M.805/2008/11. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes kártérítési felelőssége 70%-os mértékben áll fenn. A munkaügyi bíróság közbenső ítéletének indokolásában kifejtette, hogy SZ.J. halála munkavégzés közben, munkaviszonyával összefüggésben következett be. A perben az alperes az Mt. 174. § (2) bekezdése alapján akkor mentesülhetett volna a felelősség alól, ha a bekövetkezett kárt a működési körén kívül eső elháríthatatlan ok, vagy kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Kifejtette, hogy az alperesnek az Mt. 102. § (2) bekezdése értelmében az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit - jelen esetben a kamion utasfülkéjének megfelelő fűtését - biztosítania kellett. A kamion állófűtése azonban a S.T.B. által kirendelt G.K. műszaki szakértő véleménye szerint hibás volt,

amelyet alátámasztott az alperes ügyvezetőjének a büntetőeljárás során tett tanúvallomása is. A munkaügyi bíróság az Mt. 174. § (3) bekezdése alapján kármegosztást alkalmazott, mivel a felperesek jogelődjének felróható volt, hogy a fűtésre gázfőzőt használt. A használatra azonban nem került volna sor, ha a kamion megfelelő állófűtését a munkáltató biztosítja, ezért az elhalt SZ.J. magatartása nem minősült a munkáltató részéről elháríthatatlannak. Az alperes fellebbezése és a felperesek csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Pest Megyei Bíróság 8.Mf.20.805/2009/5. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben megváltoztatta, és az alperes 70%-os mértékű kártérítési felelősségét 30%-os mértékben állapította meg. A megyei bíróság közbenső ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperes nem tudta kimenteni magát a felelősség alól, mivel néhai SZ.J. halála a munkaviszonyával összefüggésben, munkavégzése alatt, vagyis az alperes működési körében történt. Helytállónak találta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy az o. műszaki szakértői vélemény, valamint az alperes ügyvezetőjének a büntetőeljárásban tett tanúvallomása alapján megállapítható, hogy a kamion állófűtése működésképtelen volt. Ebből következően, mivel az alperes nem biztosította a vezetőfülke megfelelő állófűtését, az elhunyt kizárólagos károkozó magatartása nem állapítható meg. A kármegosztás mértékét vizsgálva kifejtette, hogy a munkáltató objektív kártérítési felelőssége folytán a kárviselés arányát a munkavállaló vétkes közrehatása dönti el. A megyei bíróság az elhunyt közrehatását a munkaügyi bíróság által megállapítottan túl az élettapasztalatot figyelmen kívül hagyó magatartásában - zárt térben hibás gázfőzővel fűtött - és abban is megállapította, hogy az alperesnek nem jelezte az állófűtés meghibásodását, nem kért utasítást arra, hogy miként járjon el. Súlyosan gondatlan magatartása a halálához vezetett, másokat is veszélybe sodorva. Ezért a kárviselés arányát eldöntő bírói mérlegelés a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem felelt meg a Pp. 206. § (1) bekezdésének, ezért a munkáltató kárfelelősségének mértékét 70%-ról 30%-os mértékre változtatta meg. A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság közbenső ítéletének helybenhagyását, vagyis az alperes kárfelelősségének 70%-os mértékben történő megállapítását kérték. Álláspontjuk szerint a jogerős közbenső ítélet a munkaügyi bíróság ítéletéhez képest három olyan új tényt tartalmazott, amelyeknek figyelembe vétele sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését, valamint a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat, és csak a bíróság feltevésén, illetve szubjektív véleményén alapszik, nem pedig a bizonyítékok egybevetésének az eredménye. Azon megállapítás kapcsán, hogy az elhunyt az élettapasztalatokat figyelmen kívül hagyva fűtött zárt térben, kifejtették, hogy a nemzetközi áruforgalmat lebonyolító kamionsofőrök, akik hosszú napokig, akár több hétig is a kamionba zárva élnek, nem indulnak el kempinggázfőző nélkül. Ezen főznek, illetve melegítenek, és szükség

esetén, rendkívüli helyzetben ezzel fűtenek. Jelen esetben nagy valószínűséggel abból adódott a baleset, hogy az elhunyt palackja a tömítetlenség következtében intenzívebben égett az általa megszokottnál, és a megszokott mértékű szellőztetés nem volt elégséges az intenzívebb égéshez viszonyítva. Az így kialakult gyakorlathoz képest azonban valótlanság az jogerős közbenső ítélet hivatkozása. Álláspontjuk szerint a jogerős közbenső ítélet azon érvelése, hogy az elhunyt nem jelezte a munkáltatónak az állófűtés meghibásodását, a per során nem nyert bizonyítást. Erről a néhai SZ.J. már nem tud nyilatkozni, és bizonyítani csak akkor lehetett volna, ha lehallgatásra és rögzítésre került volna a munkáltató összes telefonvonalára a kérdéses időszakban. A kamionsofőrökkel szemben elvárás volt, hogy a fuvart minél hamarabb teljesítsék, a gépjármű és a rakomány sértetlensége mellett. Az üzemanyag felhasználást a munkáltató szigorúan ellenőrizte, és túlfogyasztás esetén szankciót alkalmazott. Miután a sofőr a rakományt köteles őrizni, az áruval megpakolt gépjárművet csak rövid időre hagyhatja el, és nem töltheti az éjszakát szállodában. Kifejtették, továbbá, hogy a per során nem nyert bizonyítást az a jogerős közbenső ítéleti megállapítás sem, hogy az elhunyt a súlyosan gondatlan magatartásával másokat is veszélybe sodort. A bíróság ugyanis az ennek megállapításához szükséges körülményeket nem tárta fel, a szakértői vélemény nem rögzítette, hogy a kamion a parkolóban hol helyezkedett el, más kamionoktól és az épületektől való távolsága mekkora volt. Arra sem készültek számítások, hogy a zárt térben lévő szénmonoxid mennyiség milyen egyéb veszélyt jelentett a kívülállókra nézve. Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős közbenső ítélet hatályában való fenntartását kérte. A felülvizsgálati kérelem alapos. A Legfelsőbb Bíróság a 148. számú MK. állásfoglalással módosított 29. számú MK. állásfoglalása szerint a munkavállaló magatartása akkor vezet a munkáltató Mt. 174. § (1) bekezdésén alapuló felelősség alóli mentesüléséhez, ha a kárt - függetlenül attól, hogy az okozás vétkes volt-e, avagy sem - kizárólag a munkavállaló maga okozta, és az a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Ha a kár bekövetkezése nem kizárólag a munkavállaló magatartására vezethető vissza, hanem abban olyan ok is közrehatott, amely a munkáltató működési körébe esik, vagy bár azon kívül esik, de a munkáltató részéről objektíve elhárítható volt, a munkáltató a felelősség alól nem mentesül. Ez esetben a kármegosztás alapjául csak a munkavállaló vétkes magatartása szolgálhat. Az Mt. 174. § (1) bekezdésében foglalt kimentési okot az alperesnek a per során nem sikerült bizonyítania, mert a bekövetkezett haláleset az elhunyt munkavégzése során, munkaviszonyával összefüggésben következett be. A beszerzett o. igazságügyi műszaki szakértői vélemény, továbbá a büntetőeljárás során tett, alperesi ügyvezető tanúvallomása alapján egyértelműen megállapítható, hogy a szénmonoxid mérgezés bekövetkezésekor a kamion állófűtése hibás volt, nem működött, ezért volt szüksége SZ.J.-nek az általa főzésre és ételmelegítésre használt hibás

gázfőző használatára. Ezért a felperesi jogelőd kizárólagos, elháríthatatlan magatartása nem állapítható meg. A munkaügyi bíróság helytállóan mérlegelte, hogy az alperes avval, hogy a kamion állófűtésének működését nem biztosította, megszegte az Mt. 102. § (2) bekezdésében foglalt, az egészséges és biztonságos munkafeltételek biztosítására vonatkozó kötelezettségét. Ezen magatartása vétkesnek tekinthető. A munkavállaló pedig azzal a magatartásával, hogy zárt térben a gázfőzővel próbálta a kamion fűtését biztosítani, szintén vétkesen járt el, azonban erre nem került volna sor, ha a kamion állófűtése megfelelő állapotú lett volna. A kármegosztás helyes arányának megállapításánál az MK. 31. számú állásfoglalásában kifejtetteket kell alkalmazni. E szerint abból kell kiindulni, hogy a munkáltatót objektív kárfelelősség terheli [Mt. 174. §. (1) bekezdés], ezért vétkessége szükségképpen csökkenti a munkavállaló vétkes közrehatásának súlyát. Ez pedig kihatással van a kárviselés arányára, amely az eset összes körülményeitől függő mértékben eltolódik a munkáltató terhére. A fentieket figyelembe véve a munkaügyi bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a bekövetkezett halálesetből eredő kárért 70%-os mértékben tartozik felelősséggel. Megalapozatlan ugyanis a jogerős közbenső ítéletnek a munkavállaló terhére értékelt azon megállapítása, hogy az elhunyt a fűtés meghibásodását az alperesnek nem jelentette, mert ennek bizonyítása a perben nem történt meg. Helytállóan hivatkoztak a felperesek felülvizsgálati kérelmükben arra is, hogy a jogelőd másokat veszélyeztető magatartása - erre történő hivatkozás hiányában - nem került feltárássra, ezért a megyei bíróság által a felperesek terhére értékelt körülmények nem vehetőek figyelembe. A kárviselés arányának megállapításánál a Legfelsőbb Bíróság figyelemmel volt a baleset bekövetkezéséhez vezető munkáltatói kötelezettségszegés tényére és mibenlétére, továbbá arra, hogy a perbeli külföldi utat megelőzően a munkavállaló bizonyítottan jelezte az állófűtés meghibásodását az alperes részére. Minderre tekintettel a munkáltatóra terheesebb 70-30%-os kármegosztást alkalmazott. A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős közbenső ítéletet abban a részében, amelyben a munkaügyi bíróság döntését az alperest terhelő kárfelelősséget 30%-ot meghaladóan megváltoztatta, hatályon kívül helyezte, és a munkaügyi bíróság ítéletét helyben hagyta. Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul, figyelemmel a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltakra is.

Budapest, 2011. június 15.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével: tisztviselő